

Hankinta- ja markkinavartti

20.10.2023

HMMartti – mistä on kyse?

Hankinta- ja markkinavartti on tiivis katsaus Sailab – MedTech Finland ry:n jäsenyrityksille ajankohtaisista hankintoihin ja markkinoihin liittyvistä teemoista.

Hankinta- ja markkinavartteihin kutsutaan aamiaisivieraita, esimerkiksi hyvinvointialueiden hankinnoista vastaavia henkilöitä. Aamiasvieraat pidentävät vartin puolituntiseksi.

Hankinta- ja markkinavartit pidetään joka perjantai klo 8.15. Tervetuloa!

Suomen Teollisuussijoitus Oy: Terveysteknologiaselvitys

Suomen Teollisuussijoitus Tesi

- Tesi - koko nimeltään Suomen Teollisuussijoitus Oy – on vuonna 1995 perustettu valtion pääomasijoitusyhtiö.
- Yhtiö sijoittaa pääomasijoitusrahastoihin ja suoraan suomalaisiin kasvuyrityksiin markkinaehtoisesti, samoin ehdoin ja tuotto-odotuksin yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa.
- Tavoitteena on suomalaisen pääomasijoitusmarkkinan kehittäminen ja uudistuvan yritystoiminnan ja talouden kasvun edistäminen.
- Tesin Terveysteknologiaselvitys julkaistiin 13.10.2023:
<https://tesi.fi/tiedote/terveysteknologiaselvitys-2023/>
 - Tiivistelmä suomeksi: https://tesi.fi/wp-content/uploads/2023/10/20231013_Tesi_terveysteknologia_tiivistelma.pdf
 - Koko selvitys englanniksi: https://tesi.fi/wp-content/uploads/2023/10/20231013_Tesi_Health-Life-Science-Full-Study.pdf

Terveysteknologia on kokoaan vaikuttavampi toimiala

Inhimillinen näkökulma

- Vaikuttavuus on ilmiselvä: uusilla ratkaisuilla voidaan parhaimmillaan **pelastaa ihmishenkiä**.
 - Tämä on tärkeä ja usein myös henkilökohtaisiin kokemuksiin perustuva ajuri monelle ekosysteemitomijalle (sijoittajat, yrittäjät, alalla työskentelevät).
- Kustannuspaineet ovat kovia sekä lääkekehityksessä että terveydenhuollossa. Uusia ratkaisuja tarvitaan, jotta hoidon riittävä taso voidaan varmistaa jatkossakin.

Taloudellinen näkökulma

- Alalla on suuren vaikuttavuuspotentiaalin lisäksi myös paljon tuottopotentiaalia.
- Esimerkkejä viimeaikaisista Eurooppaa koskevista uutisista:
 - Yksi erittäin onnistunut lääkeperhe* on nostanut koko Tanskan BKT-ennustetta, ja lääkkeen kehittäneen Novo Nordiskin arvo on tällä hetkellä suurempi kuin koko Helsingin pörssiin.
 - Euroopan Investointirahaston tuoreen Ugly Duck -tutkimuksen mukaan noin 40 % parhaiten suoriutuneista VC-rahastoista on keskittynyt terveyteen.

Kansallinen näkökulma

- Suomessa on tasokasta yliopistotutkimusta, ja suuri osa tutkimuksen kaupallistamishankkeista tematisoi terveyttä.
- Suomi on kuitenkin joiltain osin jäljessä Pohjoismaisia verrokkiekosysteemejä, ja Suomesta on tähän saakka tullut vähemmän riskirahoitettuja menestystarinoita.
- Jotta pysymme mukana globaalissa kilpailussa, on parannettava sekä aloittavien yritysten laatua että pääoman saatavuutta.

Tesi kuvaus terveysteknologia-alasta

- Digitaalinen terveys ja ohjelmistot – 235 yritystä
- Lääkinnälliset laitteet ja tarvikkeet – 159 yritystä
- Bioteknologia ja diagnostiikka – 94 yritystä
- Palvelut – 63 yritystä

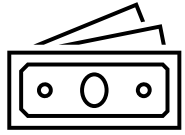
Huomiot!

- Tutkimuksessa on jätetty ulkopuolelle paikkansa vakiinnuttaneet suuryritykset sekä kansainvälisten yritysten suomalaiset tytäryhtiöt.
- Tesin määrittämisessä “Lääkinnälliset laitteet ja tarvikkeet” –ryhmään kuuluvat myös hyvinvointituotteet, jotka eivät edellytä viranomaishyväksyntää.

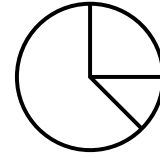

Tärkeimmät havainnot

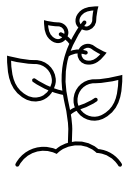
- 1) Suomalainen terveysteknologia-ala on kasvussa.** Terveysteknologiasijoitukset ja alalla toimivien yritysten määrä ovat kasvaneet huomattavasti viimeisten 12 vuoden aikana.
- 2) Viimeaikaisesta kehityksestä huolimatta alaan sijoitetaan edelleen liian vähän.** Kasvaneista sijoituksista huolimatta terveysteknologiaan suunnatun rahoituksen osuus on edelleen vaatimaton.
- 3) Viime vuosina on tapahtunut useita onnistuneita irtautumisia.** Irtautumisia on kaiken kaikkiaan tapahtunut vähän ja sijoittajat ovat aiemmin kärsineet merkittäviä tappioita. Viime vuosina on kuitenkin tapahtunut useita onnistuneita irtautumisia.

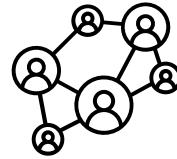
Sijoitetun pääoman kokonaismäärä oli vuosina 2011-2022 yhteensä 1,1 mrd. euroa. Vuosittaiset määrät ovat kuusinkertaistuneet ja nousseet jo yli 100 miljoonaan euroon.

Terveysteknologian osuus rahoituksesta on selvästi maailmanlaajuisen keskiarvon alapuolella. Investointitarve on suuri, mutta yritykset jäävät edelleen vaille tarvitsemaansa rahoitusta.

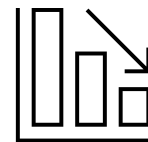
Suuret sijoituskierrokset ovat yleistyneet. Vaikka suurin osa kierroksista on edelleen pieniä, nykyisin esiintyy säännöllisesti jo myös kymmenien miljoonien kierroksia.

Ala tarvitsee siihen erikoistuneita pääomasijoittajia. Sijoitukset vaativat toimialakokemusta, joka on paikallisissa ekosysteemeissä vain vähän, mutta tilanne on parantumassa.

Sijoittajakanta on monipuolinen. Venture Capital –rahastojen ohella enkelisijoittajat, teolliset sijoittajat ja joukkorahoitus ovat tärkeitä rahan lähteitä. Myös valtiollisten toimijoiden rooli on iso.

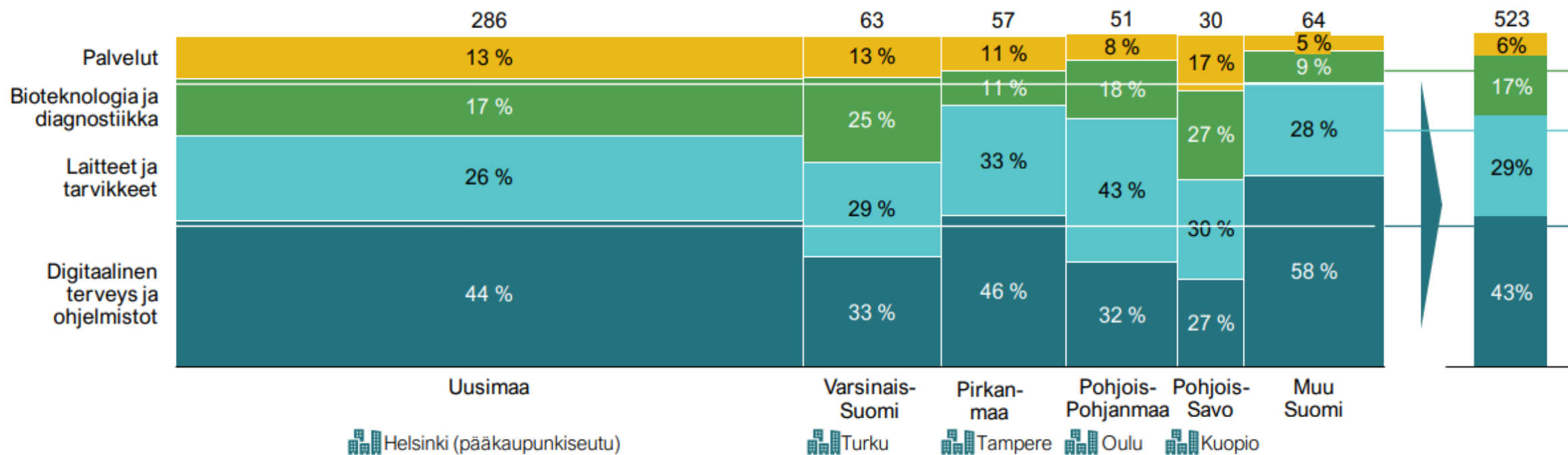

Uusien rahoitettavien yritysten määrä on laskussa. Useiden ennätysvuosien jälkeen uusia yrityksiä perustetaan jatkuvasti vähemmän.

Suurin osa alan tutkimuksesta on keskittynyt yliopistokeskuksiin

- Useimmat suomalaisten terveysteknologiayritysten perustajat ovat aiemmin toimineet tekniikan tai lääketieteen alalla. Ohjelmi stoyritykset ja lääkinnällisiä laitteita valmistavat yritykset vaikuttavat keskittyvän alueille, joilla sijaitsee teknillinen yliopisto. Bioteknologiayrityksiä puoles taan esiintyy eniten alueilla, joiden yliopistoilla on lääketieteellinen tiedekunta.
 - Suomen mittakaavassa Turun ja Kuopion alueilla on eniten bioteknologian ja diagnostiikan alalla toimivia yrityksiä, kun taas Tampereella on eniten ohjelmistoyrityksiä ja Oulussa laitteita valmistavia yrityksiä. Pääkaupunkiseutu edustaa hyvin Suomen ekosysteemin koostumusta kokonaisuutena.
- Menestyvät yritykset vaikuttavat siihen, millaisia yrityksiä eri alueille perustetaan. Suomessa ei kuitenkaan ole yhtä isoja ja kansainvälisiä veturiyrityksiä kuin esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa. Sen sijaan teknologinen osaaminen (esim. Nokian perintö) ja tutkimus vaikuttavat pienempien klustereiden muodostumiseen.

Yritysten määrä alueittain ja alasektoreittain

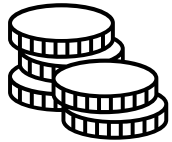

Terveysteknologiaan suunnatun rahoituksen osuus edelleen vaatimaton

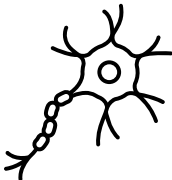
- Terveysteknologian osuus on pienentynyt viime vuosina ja se edustaa vain pientä osaa Suomen start up- ja kasvusijoituksista.
 - Vuonna 2022 terveysteknologian osuus laski matalimmalle tasolle (8 %) vuosiin, ja viimeisen kolmen vuoden aikanakin sektorin osuus on vain 11 %
- Terveysteknologiaan tehtyjen sijoitusten määrä on kasvanut, mutta kasvu ei ole pysynyt mukana Suomen markkinoiden yleisessä kasvussa.
- Tesin arvion mukaan terveysteknologian osuus sijoitusten kokonaismäärästä on maailmanlaajuisesti n. 20 %, eli suomalaisella sijoituskentällä terveysteknologia on selvästi aliedustettu.
- Suomessa terveysteknologiasijoitukset painottuvat aikaisiin kehitysvaiheisiin, ja harva yritys näyttää etenevän kehitysvaiheessa kovin pitkälle. Tähän on monia syitä, kuten alaan erikoistuneiden sijoittajien puute. Erikoistuneet sijoittavat rahoituksen lisäksi mukanaan myös arvokasta asiantuntemusta ja verkostoja.

Onnistuneet irtautumiset

Viime vuosina on tapahtunut useita merkittäviä irtautumisia. Irtautumisia on kaiken kaikkiaan tapahtunut vain vähän, mutta alan isot toimijat ovat viime vuosina ostaneet suomalaisia yrityksiä merkittäväillä kauppahinnoilla.

Merkittävimmät irtautumiset ovat tapahtuneet bioteknologian ja diagnostiikan alalla.

- Raportoitujen irtautumisten kokonaisarvo oli yli 2,2 miljardia euroa viimeisen 3 vuoden aikana.
 - Investointien arvo ja yrityskauppojen määrä kulkivat käsi kädessä vuoteen 2021 asti.
 - Viimeaikainen menestys on osoittanut, että huomattavan tuottoisat irtautumiset ovat jatkossakin mahdollisia, eivätkä vain yksittäistapauksia.
- Onnistuneet irtautumiset voivat houkutella alalle lisää sijoittajia.

Pysy kuulolla ja vaikuta

- Hankinta- ja markkinavartit joka perjantai klo 8.15.
 - 27.10.2023 vieraana Nordlabin hankintapäällikkö **Tiina Talala**
- Sailab – MedTech Finland ry:n elinkeinopoliittinen työryhmä 9.11.
- Ilmoittaudu HMartteihin ja elinkeinopoliittiseen työryhmään **Hanna Hietalalle** hanna.hietala@sailab.fi
- Sote ja kustannusvaikuttavuus – missä mennään? Avoin webinaari 6.11.2023 klo 9.00-10.30, puhumassa sosiaali- ja terveysministeriön osastopäällikkö **Kari Hakari**.
- Terveysteknologian hankintasivusto <https://www.sailab.fi/tietoa-ja-tyokaluja/hankintasivu/>
 - Ilmoita hankintojen onnistumisista ja epäkohdista
 - Hyödynnä tietopaketteja ja materiaaleja, mm. hankinnan huoneentaulut, hankintayksikköjen yhteystiedot ja HMarttien aineistot.

